

La Femosa

Revista d'opinió i informació local

ARTESA DE LLEIDA, gener-febrer de 2008

núm. 232

Consell de redacció

Felip Domènech i Costafreda
Josep Gallart i Fernández
Francesc Gallart i Fernández
Lluís Gil i Fontanet
Ricard Pons i Pico
Maria Serra i Domènech
Ramon Serra i Batlle
Eulàlia Solà i Miró

Col·laboradors

Alternativa Ecologista d'Artesa
AMPA de l'Escola Els Til·lers
Cèlia Argilès i Andrés
Andreu Bergé i Fontane
Adolf Costafreda i Castillo
Javier Bustamante Enríquez
Neus Falcó i Manonelles
Laura Farran i Botargues
Felip Gallart i Fernández
Josep Gallart i Fernàndez
M. A. Navarro i Solé
Jordi Niubó i Nosas
Joan Ramon París i Oró
Josefina Ribes
Ramon Serra i Batlle
Eulàlia Solà i Miró
Josep Ramon Solé i Gallart
Felip Solé i Marin

Fotógraf

Ramon Serra i Batlle

Un any més
s'ha celebrat
la Marató de
TV3 a Artesa
de Lleida,
amb un èxit
de públic
notable

Els articles que apareixen a les
planes de La Femosa reflecteixen
únicament l'opinió de llurs signants.

2a. època.
Dipòsit Legal:
L-264-1981.

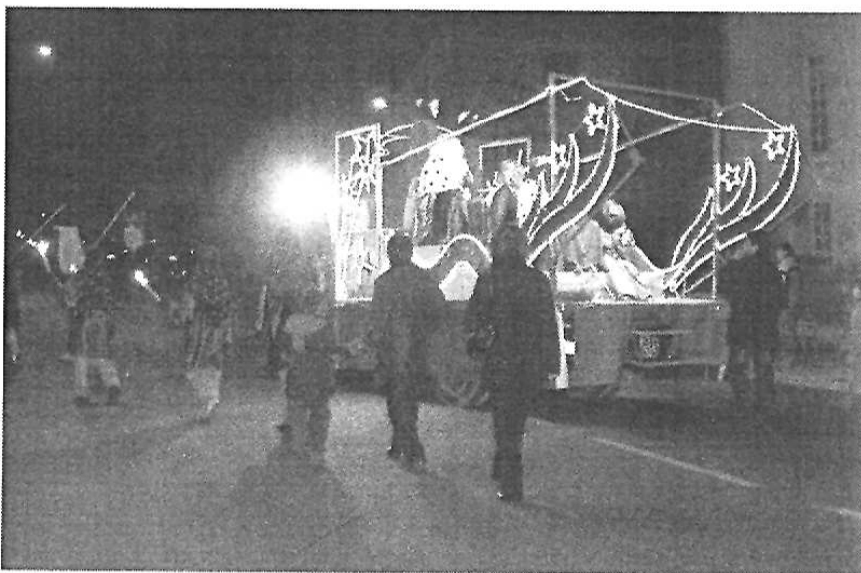
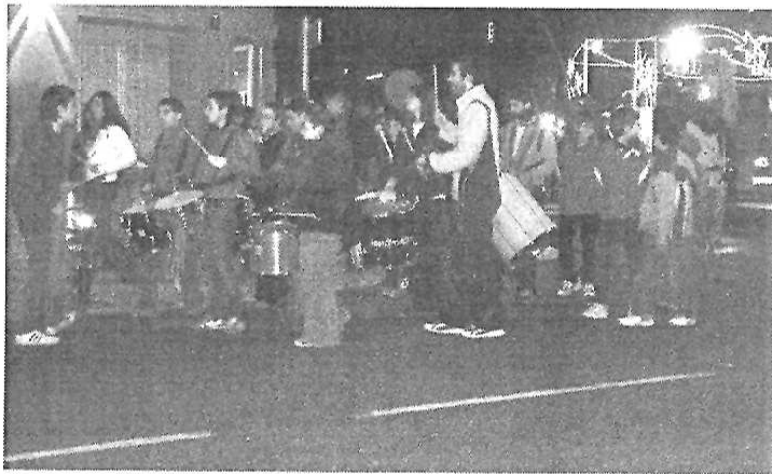
Índex

El Reportatge	4
	<i>R. Serra</i>
Pòrtic	5
Actualitat Artesenca	6
	<i>Cèlia Argilès</i>
Moviments naturals de població	9
	<i>Cèlia Argilès</i>
Pluviometria 2007	10
	<i>Ramon Serra</i>
Imatges de l'actualitat artesenca	11
	<i>Ramon Serra</i>
La cuina exòtica	16
	<i>Adolf Costafreda</i>
L'Associació de dones informa	17
	<i>La Junta</i>
L'AMPA CEIP Els Til·lers informa	19
	<i>L'AMPA</i>
Entreteniments	21
	<i>Andreu Bergé i La Redacció</i>
Cròniques del CF Artesa de Lleida	22
	<i>Felip Solé</i>
Coral La Primavera Artesenca	24
	<i>Josefina Ribes</i>
Memòria històrica	25
	<i>Laura Farran</i>
Dubtes	26
	<i>Felip II</i>
Cròniques de l'Índia (2ª part)	27
	<i>Joan Ramon París Oró</i>
La riquesa de la pobresa	31
	<i>Javier Bustamante Enríquez</i>
El que va dir El Segre de l'exposició...	32
	<i>La Redacció</i>

EL REPORTATGE

Cabalgata de Reis

R. Serra

Dos anys després de la mort del líder serbí, Slobodan Milosevic, de l'antiga Iugoslàvia en queda ben poca cosa: Eslovènia, Croàcia, Macedònia, Bòsnia i Montenegro. El parlament de Kosovo ha proclamat la seva independència com un "Estat democràtic, lliure i independent".

A Belgrad, el president de Sèrbia, Boris Tadic, ha afirmat que el seu país mai no reconeixerà la independència de Kosovo, mentre que Rússia, un dels principals aliats de Sèrbia, també s'hi oposa.

Els primers països a reconèixer Kosovo han estat els Estats Units, i nombrosos membres de la Unió Europea com França, el Regne Unit i Alemanya. Això ha dut greus problemes, l'ambaixada dels Estats Units a Belgrad ha estat atacada i cremada per milers de manifestants serbis.

Després de la independència de Kosovo es té por d'un efecte dominó en haver-hi territoris de diversos estats que poden al·legar l'exemple kosovar per a les seves aspiracions. Casos com els d'Ossètia del Sud i Abjàsia a Geòrgia, Transnistria a Moldàvia i el nord de Xipre.

Espanya s'oposa a aquesta proclamació d'independència. Espanya tem que això suposi obrir les portes a un procés similar als estats amb tensions nacionalistes i creu que és un mal exemple per a la seva pròpia estructura territorial: les raons històriques i culturals que han manifestat els kosovars no són tan lluny de les reivindicacions tothora manifesten els bascos i els catalans. Altra volta la política exterior d'un estat, l'Estat Espanyol en aquest cas, està totalment condicionada pels seus interessos interiors. El que compta no són les conviccions, el dret o la justícia, el que compta són els propis interessos i això fa que la política massa sovint sigui una qüestió tan i tan decebedora.

Els dos partits hegemònics, PSOE i PP tenen una visió unitària i centralista de l'estat. Mani qui mani des del 1714 Catalunya ha estat i és una simple província d'un estat que l'ofega, la menysprea i la deprecia. Kosovo és un estat democràtic, lliure i independent. Qui havia dit que s'havia acabat la història?

RETIRADA DE VEHICLES DE LA VIA PÚBLICA.

El Ple de l'Ajuntament a la sessió del dia 29 de novembre de 2007, va acordar adherir-se al conveni entre l'Ajuntament de Lleida, el Consell Comarcal del Segrià i l'empresa Estacionamientos y Servicios, S.A. sobre la prestació del servei de retirada de vehicles de la via pública.

Segons es va explicar al Ple, la taxa de retirada d'un vehicle de la via pública es fixarà en 82,40 euros aproximadament.

El cost del servei per l'Ajuntament serà de 1,58 euros per habitant a l'any, cosa que representa aproximadament uns 2.400 euros/any. Amb aquesta implantació es podrà aconseguir que els vehicles que estiguin mal estacionats o bé en zona de guals siguin degudament retirats per la grua.

ESPECTACLES DINS DE LA PROGRAMACIÓ DE XARXA

Continuant amb els actes que mensualment organitza el Grup Local de Xarxa, el dia 2 de desembre es va representar a la Sala de la Llar del poble, l'obra *El racó dels Avorrits*, i el dia 20 de gener, *El Rei que s'avorria*, aquest darrer de la mà de la companyia de **Rosa Fité**.

LA MARATÓ 2007. LES MALALTIES CARDIOVASCULARS

Enguany, la 16ena edició de la MARATÓ DE TV3, va estar dedicada a les malalties cardiovasculars, les quals són la primera causa de mort a Catalunya, fins i tot per sobre del càncer. Amb aquest paràgraf, s'iniciava la presentació del programa d'actes que per

enguany es va celebrar al nostre poble, amb la finalitat de col·laborar desinteressadament en pro de la investigació per tal d'avançar en el camp de les malalties cardiovasculars. De nou un ventall d'activitats, de diferents col·lectius municipals, amb l'organització de l'Associació de Dones al capdavant i el suport de l'Ajuntament van aconseguir que al llarg de tot el cap de setmana es recollissin diners, per a aportar a la Marató de TV3.

Els actes que es va organitzar foren els següents:

Divendres dia 14, a les 10 del vespre, es va projectar la pel·lícula: **INVASIÓN**

Dissabte dia 15, a les 8 de la tarda, la companyia: *Grup Teatre Jove de Corbins*, va posar en escena l'obra *El pati de les comèdies*, a la Sala de la Llar del Poble

Diumenge dia 16, a les 6 de la tarda, a la Sala de la Llar del Poble, va tenir un lloc un espectacle variat, amb l'*actuació teatral, ade l'obra: Hi Havia una vegada unes pastorettes...* a càrrec de l'Associació de Dones d'Artesa de Lleida, i amb les actuacions de:

Grup de guitarres Composem.

Coral La Primavera Artesenca.

Grup de salsa gim i de ball modern del Col·legi Els Til·lers.

Grup de percussió Fes Tam-tam.

Coral dels nens i nenes de l'Escola de Música "La Clau" d'Artesa.

A la mitja part de l'espectacle es va fer una subhasta de pastissos elaborats per les mestresses d'Artesa, i l'acte va acabar amb unes petita actuació d'ESCALA EN HI-FI i l'arribada dels Reis Mags.

Un any més els veïns i veïnes d'Artesa, ens vàrem abocar per tal que aquesta dia solidària fos el màxim exitosa, de tal manera que sobretot en l'acte del diumenge per la

tarda la sala estava plena de gom a gom. La recaptació total que Artesa va aportar a la Marató de TV3 va estar de 2.495,50 euros.

L'ADJUDICACIÓ DE L'OBRA SALA I HOTEL D'ENTITATS II FASE, TEATRE MUNICIPAL

El Ple de l'Ajuntament a la sessió del dia 27 de desembre, va adjudicar l'obra civil de construcció de la Sala i Hotel d'Entitats II fase, Teatre Municipal, a l'empresa Lluís Puigdevall, S.A. pel preu de 520.134,05 euros en haver obtingut la major puntuació de totes les presentades. Es varen presentar un total de 5 empreses, i la selecció es va fer no només tenint en compte el pressupost econòmic, sinó altres aspectes que estaven previstos a les clàusules com ara millora de l'objecte del contracte, la qualitat a obtenir, el programa de treball proposat, el termini d'execució de l'obra, les mesures de seguretat i salut a adoptar, el termini de garantia de l'obra i la qualificació del tècnic delegat de l'empresa a l'obra.

En la mateixa sessió plenària es va adjudicar el contracte de les instal·lacions, el qual es va adjudicar també per concurs a l'empresa EIPSA LLEIDA, S.A. – BENITO ARNÓ E HIJOS, S.A. / U.T.E. pel preu de 342.446,00 euros.

FESTES DE NADAL

Durant el període nadalenc, es van dur a terme actes vinculats amb les festes del Nadal, així el dia de Nadal, 25 de desembre, a les 7 de la tarda va tenir lloc la representació de l'espectacle de *Màgia Family*, que va aconseguir fer passar una estona molt divertida a grans i petits.

Durant els dies no festius del Nadal, l'Associació de Pares i Mares del Col·legi "Els Til·lers" va organitzar activitats per als nens i nenes, les quals es feien de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda, a la Sala de la Llar del Poble, i al col·legi.

La nit de Cap d'Any, l'Ajuntament va organitzar el ball amb conjunt musical. Així, i un cop havent sopat i a partir de les 12 de la nit, es podia accedir a la Sala per acabar de celebrar la festa del primer dia de l'any.

El Gran Camarlenc, va venir el dissabte, dia 29 de desembre, a recollir les cartes de tota la quitxalla, per tal que el dia 5 de gener, vigília de reis, els Reis Mags portessin les joguines a tots els nens i nenes que aquell dia varen omplir la Sala de la Llar del poble, de gom a gom.

FESTA DE SANT ANTONI (17-01-08)

Un altre any, Sant Antoni, ha esdevingut un cop més, dia de festa local a Artesa, i com cada any els actes han estat similars.

Així durant la jornada van tenir lloc els actes següents:

< A les 12 del migdia, celebració de la Santa Missa

< A la 1 del migdia, benedicció de vehicles i animals a la plaça de l'església.

< A les 2 del migdia, dinar de germanor a la Sala de la Llar del Poble, amb *Olla Barrejada*.

< A les 4 de la tarda: Espectacle humorístic a càrrec de Maite Carreras

Per assistir al dinar de germanor calia apuntar-se prèviament i fer efectiu l'import de 6 euros per persona.

CONCERT DE CORALS (12-01-08)

Cada any, pels vols de Nadal, té lloc un concert de Nadal a càrrec de la coral del nostre poble, i amb la companyia d'alguna altra coral de pobles pròxims al nostre, per fer una festa més lluïda i diferent.

Enguany l'acte va tenir lloc, el dia 12 de gener, a les 7 de la tarda a la Sala de la Llar del Poble.

La cantada va anar a càrrec de la coral Santa Àgata d'Alfarràs i la Coral La Primavera

Artesenca, de la nostra vila. Ambdues Corals van cantar per separat un grapat de cançons, i van finalitzar les seves actuacions amb una cant comú.

NOU JUTGE DE PAU

Un cop finalitzat tot el procediment per al nomenament del Jutge de Pau que cada 4

anys cal renovar, el passat dia 16 de gener va prendre possessió del càrrec de Jutge de Pau Cassimir Iglésias Gallart, com a titular, i Camil Bonet i Besora, com a substitut.

S'obre doncs ara una nova etapa de 4 anys, en que deixa el càrrec la Rosa Divina Iglésias Olomí que al llarg d'aquests darrers anys, ha estat l'encarregada d'aquesta tasca.

CINEMA DESEMBRE, GENER I FEBRER	
DIA	TÍTOL
6 de desembre	HORA PUNTA 3
8 de desembre	FRACTURE
9 de desembre	CORONEL MACIÀ
15 de desembre	INVASIÓN
16 de desembre	AZUR Y ASMAR (CICLE INDEPENDENT)
22 de desembre	EL ORFANATO
23 de desembre	EL ORFANATO
25 de desembre	UN PLAN BRILLANTE
26 de desembre	AZUR Y ASMAR (Cicle independent)
26 de desembre	PROMESAS DEL ESTE
30 de desembre	MATRIMONIO COMPLUSIVO
1 de gener	LOS 6 SIGNOS DE LA LUZ
4 de gener	ELIZABETH
6 de gener	ELIZABETH
13 de gener	LEONES POR CORDEROS
19 de gener	MICHAEL CLAYTON
27 de gener	EN EL PUNTO DE MIRA
3 de febrer	LA BRUJULA DORADA
10 de febrer	DIARIO DE UNA NIÑERA
17 de febrer	LAS 13 ROSAS
23 de febrer	SOY LEYENDA

MOVIMENTS NATURALS DE POBLACIÓ, 2007

Cèlia Argilés

NEIXEMENTS			
NOM	PARE	MARE	DATA
BARRUFET MOYA, JÚLIA	JOSEP R,	IOLANDA	01/01/2007
BELLET BENET, JORDÀ	RAMON	LAURA	05/02/2007
AMIGÓ MINA, JUAN DAVID	ELIES	DELMA	10/02/2007
PAÛL RIBELLES, GUILLEM	JOSEP MIQUEL	ANA BELNE	15/02/2007
FUSTER BELLMUNT, DAVID	FERNANDO	MIREIA	03/03/2007
ROS MESTRE, ELADI	SERGIO	MARIA CELIA	10/04/2007
ESTEVE ROJAS, JOEL	JOSEP MARIA	BENEGNA DEL ROCIO	25/05/2007
BERGES SORIANO, SAUL	JESUS	MARIA DEL MAR	27/06/2007
BALUE ARGILES, PAU	IGNASI	CAROLINA	07/07/2007
PUIG ALVAREZ, ISIDRE	ISIDRE	ENCARNACIÓ	19/08/2007
RUBIES GARCIA, EULÀLIA	JUAN ANTONIO	ISABEL MARILIN	25/08/2007
VILANOVA DIAZ, ROGER	ANGEL	DOLORES	04/09/2007
MASSOT FERNANDEZ, IAN	JORGE	ANA M ^a	05/10/2007
MESTRES BONET, DANI	ALBERT	M ^a DOLORES	16/10/2007
FERNANDEZ SANCHEZ, DEREK	JORGE	MONICA	25/10/2007
CAPELL PAJARES, MARTINA	SERGI	MONTSERRAT	23/11/2007
CAPELL PAJARES, POL	SERGI	MONTSERRAT	23/11/2007
LAZAR ELENA, STEPHANY	VASILE ADRIAN	IRINA	04/12/2007

CASAMENTS		
NOM	NOM	DATA
NIUBO NOSAS, JORDI	GOMES PIMENTEL, ROZILANY	27/05/2007
DELGADO PERAL, IVAN	MAS DRUDIS, ROSA	02/06/2007
BALLESTEROS DE PIEDAD, MARCOS	ORO BETRIU, MARIA TERESA	22/06/2007
GONZÁLEZ MALMIERCA, JUAN RAMON	GONZÁLEZ MARTINEZ, M ^o PILAR	07/07/2007
FUENTES LOSHUERTOS, JUAN ANTONIO	OLIVITO PEREZ, ROSA MARIA	22/09/2007
GOMEZ MARINEZ, LUIS MIGUEL	JORGE AQUINO, RAIZA	26/09/2007
FERNANDEZ GALAN, JOSE ANGEL	SERRA DOMENECH, JOANA	20/10/2007
CULLA FALCÓ, LUÍS	DURAN RIBURCIO, ANA JOSEFA	12/12/2007

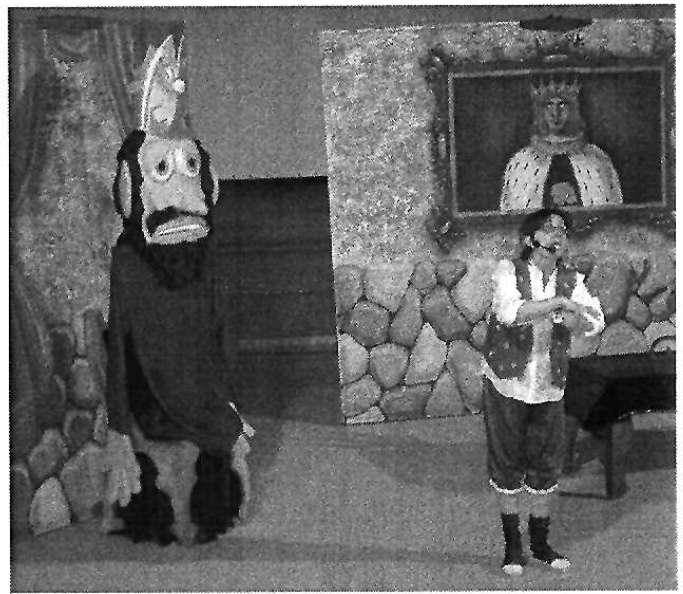
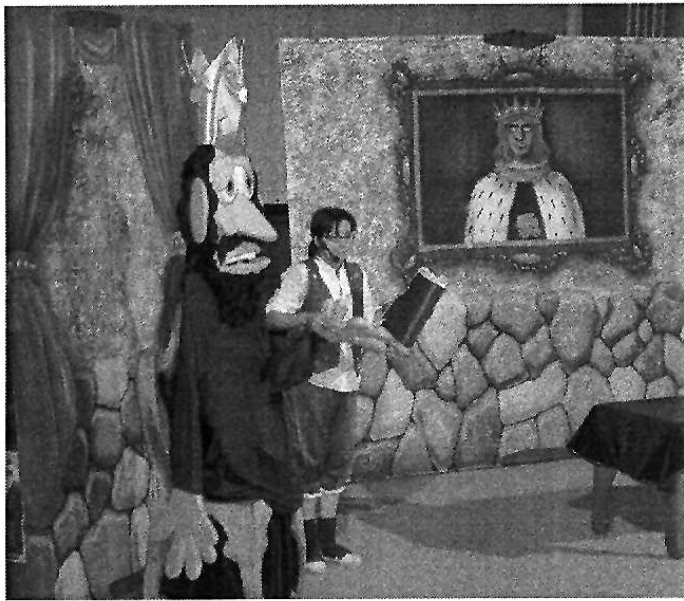
DEFUNCIONS	
NOM	DATA
IGLESIAS COSTAFREDA, M ^a TERESA	02/01/2007
BONASTRE TOLOS, ROGER	05/02/2007
OLOMI DRUDIS, RAMON	05/02/2007
MIQUEL FARRAN, MAGDALENA	06/02/2007
PRAT FONT, ÀNGEL	10/02/2007
DRUDIS PARIS, NÚRIA	18/02/2007
BERENGUE GARROS, RAMON	23/02/2007
PRIMO SAN BAUTISTA, JOSÉ	03/04/2007
VILALTA SOLE, JOSEP	12/04/2007
BAQUERO OLOMI, ELENA	30/05/2007
PUR GABA, MARIA	08/06/2007
BEAS BUIRA, SANTIAGO	18/06/2007
COSTAFREDA OLOMI, BAPTISTE	03/07/2007
HERNANDEZ GARRIGA, TERESA	06/07/2007
IGLESIAS PARIS, MARIA	08/07/2007
AMPURDANES PERIO, CECÍLIA	05/09/2007
MOR SERES, MODESTO	20/10/2007
VILALTA BESORA, DOLORES	03/11/2007
MOYA ORTIZ, YOLANDA	16/11/2007

PLUVIOMETRIA 2007					
22/01/2007	12	12	28/04/2007	3	151
25/01/2007	3	15	30/04/2007	4	155
07/02/2007	9	24	01/05/2007	13	168
09/02/2007	8	32	03/05/2007	3	171
10/02/2007	1	33	19/05/2007	9	180
17/02/2007	4	37	25/05/2007	22	202
07/03/2007	7	44	04/06/2007	10	212
16/03/2007	6	50	15/06/2007	7	219
31/03/2007	6	56	18/06/2007	2	221
01/04/2007	28	84	01/07/2007	1	222
02/04/2007	7	91	06/08/2007	5	227
03/04/2007	3	94	17/09/2007	20 (pedra)	247
06/04/2007	8	102	21/09/2007	2	249
12/04/2007	9	111	04/10/2007	11	260
13/04/2007	2	113	05/10/2007	8	268
14/04/2007	16	129	17/10/2007	11	279
15/04/2007	13	142	20/11/2007	2	281
17/04/2007	6	148	21/11/2007	4	285

IMATGES de

Ramon Serra

l'Actualitat Artesenca

Representació de l'obre El rei 1ue s'avorria

IMATGES DE LA MARATÓ

Aspecte de la sala

Actuació del Grup de guitarres Composem

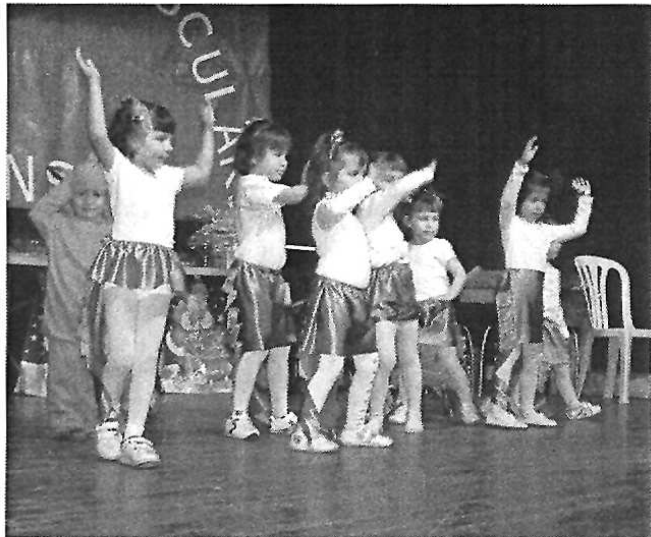

Actuació del Grup de guitarres Composem

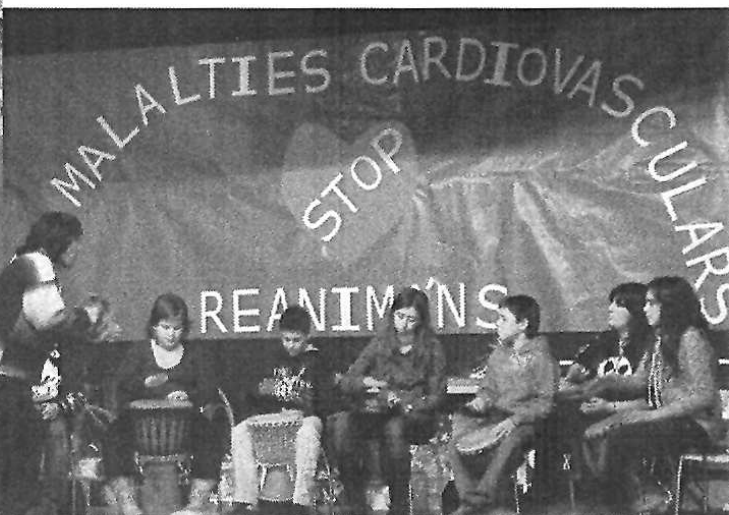

Actuació de la Coral Primavera Artesenca

Actuació del Grup de Salsa Gim de ball modern del col.legi *els Til.lers*

Actuació del Grup de Percussió

El Felip Olomó i el Josep Peiro van estar atents pel correcte funcionament de la festa

Subhasta de pastissos

Coral de l'Escola de Música la Clau

Actuació del Grup de Salsa Gim de ball modern del col.legi els Til.lers

Actuació del Grup Fes Tam Tam

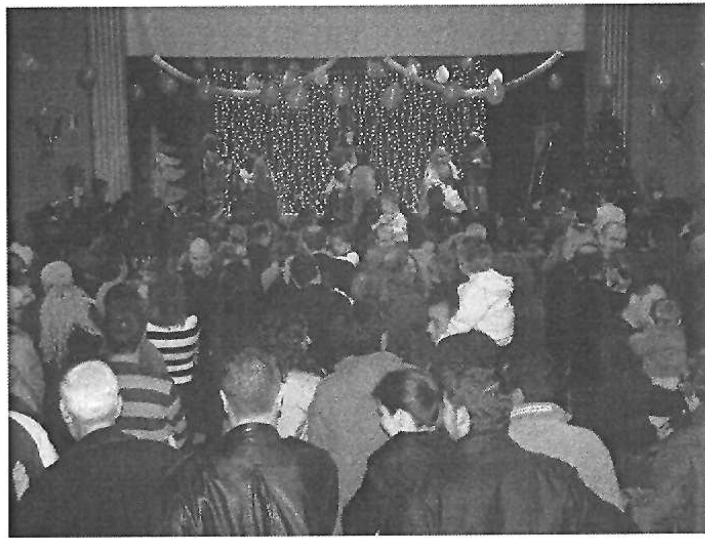
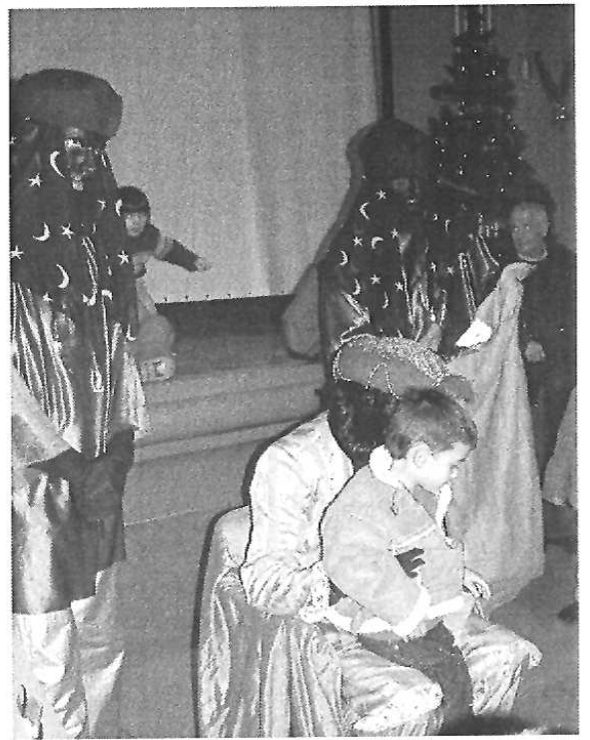
Actuació del Grup d'Escala en Hi-fi

El Gran Camerlenc va venir puntualment a recollir les cartes al Reis d'Orient de les nenes i nens d'Artesa

Els Reis Mags d'orient

Actuació de la Coral Santa Àgata d'Alfarràs

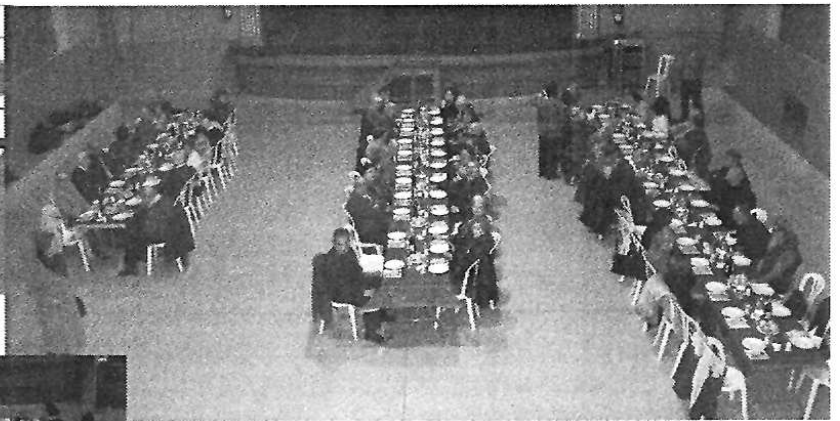
Actuació de la Coral La Primavera Artesenca

Cant comú de les dues corals

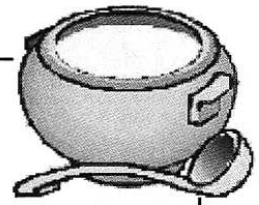
Festivitat de Sant Antoni

LA CUINA EXÒTICA

Adolf Costafreda

AMIWÒ (puré de farina de panís condimentada amb pollastre) recepta de Benín

Ingredients: un pollastre, 400 grams de farina de panís, 8 tomates grosses, 2 cebes mitjanes, 3 grans d'all, 4 bitxos africans tendres, gíngebre, pebre africà, oli (si potser de cacauet), sal.

Preparació: Abans de trinxar tots els elements, reservarem una ceba, 3 tomates i el gíngebre i el pebre. Un cop tot mòlt ho courem per separat i ho reservarem.

Talarem el pollastre a quarts i l'adobarem amb una mica de ceba, pebre, gíngebre, all i sal. El posarem en una olla gran, al foc, sense aigua, durant uns 10 minuts, passat aquest temps, hi afegirem un litre d'aigua. Un cop cuit, reservarem el brou i deixarem el pollastre en un colador perquè s'escorri. Al final de tot, fregirem el pollastre o el farem a la brasa per servir-lo calent.

A la mateixa olla on hem cuit el pollastre (però sense el brou), hi posarem una mica d'oli per fer un sofregit amb la resta dels condiments mòlts, durant uns 8 minuts. Després hi afegirem el brou i un altre litre d'aigua, ho rectificarem de sal i ho deixarem coure uns 10 minuts més. Mentrestant, en un bol amb aigua, diluïrem una tercera part de la farina de panís fins que quedi una crema poc líquida. Un cop transcorreguts els deu minuts del que estàvem coent i tenint cura de remenar amb una espàtula perquè no es facin grumolls, hi incorporarem el puré de farina de panís. Ha de quedar com una beixamel, deixant-ho coure uns 8 minuts més. Després reservarem una mica d'aquest preparat per si, al final, s'ha de rectificar la consistència del puré. Tot seguit afegirem a l'olla, poc a poc, la resta de la farina de panís sense deixar de remenar amb l'espàtula. Un cop incorporada tota la farina, seguirem remenant vigorosament durant uns 8 minuts, fins a obtenir una pasta compacta i melosa, però no gents dura. Després amb l'ajuda d'un cullerot repartirem el puré en tres o quatre vols (com si fossin motillos) i els posarem cap per avall cadascun en un plat, Els reservarem a l'escalfor tapats amb doble draps fins al moment de servir-los ja desmollats

La salsa d'acompanyament o monyó (aquesta recepta es pot servir amb tres tipus de monyó):

1- Tallarem la meitat de la resta de les tomates, a trossos mal tallats i els hi traurem les llavors. Tallarem de la mateixa manera els picants i la ceba i ho posarem en un vol de servir i ho assaonarem amb oli de cacauet i sal.

2- Procedirem de la mateixa manera per tallar els condiments. Posarem en una paella una mica d'oli i ho sofregirem durant 4 minuts. Ho salarem i ho retirarem del foc.

3- Moldrem tots els ingredients restants, excepte els picants (tallats en juliana). Ho posarem tot en un vol de servir i ho assaonarem amb una mica d'oli i sal.

Per últim, reprenem el pollastre. Posarem força oli en una paella i fregirem els talls fins que quedin ben rossos. Abans de servir-los, els untarem una mica amb la salsa de la tercera part del monyó que haurem reservat.

AAB GOSHT (estofat de xai amb llet). Recepta dels musulmans de l'Índia:

Ingredients: 700 grams de cuixa de xai tallada a daus, 100 grams d'escalunyes, 250 grans d'ossos de xai pel brou, 8 brins de safrà, 4 cullerades d'oli de gira-sol, 2 fulles de llorer, 2 claus d'olor, 6 cardamoms verds, 2 branques de canyella de 4 cm., un litre i quart de llet, 2 cullerades de crema de llet, mitja cullerada de fonoll en pols, mitja culleradeta de comí en pols, mitja culleradeta de pebre blanc molt, mitja cullerada de sucre, sal.

Preparació: Posarem els safrà a estovar amb una mica d'aigua. Emblanquinarem la carn del xai posant-la 30 minuts en remull. Tallarem les escalunyes i les saltarem a la paella amb dues cullerades d'oli. Posarem a bullir la carn, juntament amb els ossos, en un litre i mig d'aigua, amb la sal, el llorer, un clau d'olor, 3 cardamoms, una branca de canyella i les escalunyes fregides fins que estigui tot ben cuit. Colarem el brou i reservarem la carn en una cassola de terra. A part, farem bullit la llet amb l'altre clau d'olor, els 3 cardamoms que queden i l'altre tros de canyella. Ho anirem remenant perquè la llet no vessi, ja que l'hem de coure fins que quedi reduïda a la tercera part. La deixarem refredar i la colarem i afegirem la crema tot remenant i, tot seguit, el xai i 3 cullerades de brou.

Escalfarem l'oli que queda a foc mitjà, hi posarem el fonoll en pols, el comí i el pebre ho barrejarem tot i ho abocarem sobre la carn. Hi afegirem el sucre i la llet. Taparem la cassola i ho deixarem coure, tot junt, durant 5 minuts. Just abans de treu-ho del foc, s'hi aboca el safrà amb l'aigua i ja ho podem servir.

L'ASSOCIACIÓ DE DONES INFORMA

La Junta

Cada tardor l'Associació de Dones d'Artesa de Lleida fila fil a l'agulla i arrenca l'operació Marató. Que toca aquest any? Les malalties cardiovasculars... I què farem?

Doncs després de pensar i rumiar tirem endavant el nostre particular projecte. La idea principal és canalitzar i gestionar la força i la voluntat popular i donar-li forma lúdica, per tal d'aconseguir un espectacle proper i entenedor per tothom. La història que estem veient explica com per causes justificades els humans som capaços de moure'ns en grup i oferir el millor de nosaltres, encara que això sigui cantar i ballar. La nostra sorpresa sempre és molt gran perquè la gent té una capacitat d'implicació que commou i és aquesta energia la que nosaltres aprofitem per fer funcionar el motor d'aquest treball col·lectiu. Només ens cal dir que ho volem per la Marató i encara no hem trobat ningú que ens hagi tancat una porta. És una manera de donar les gràcies a tothom: Gràcies a vosaltres per haver vingut i gràcies a

totes aquelles persones físiques i jurídiques que han col·laborat desinteressadament.

En aquesta sala tothom d'una manera o altra ha patit les conseqüències d'una malaltia del sistema cardiovascular. Només cal anomenar l'òrgan principal de funcionament per sortir de l'anonimat i les seves grans afectacions; el cor.

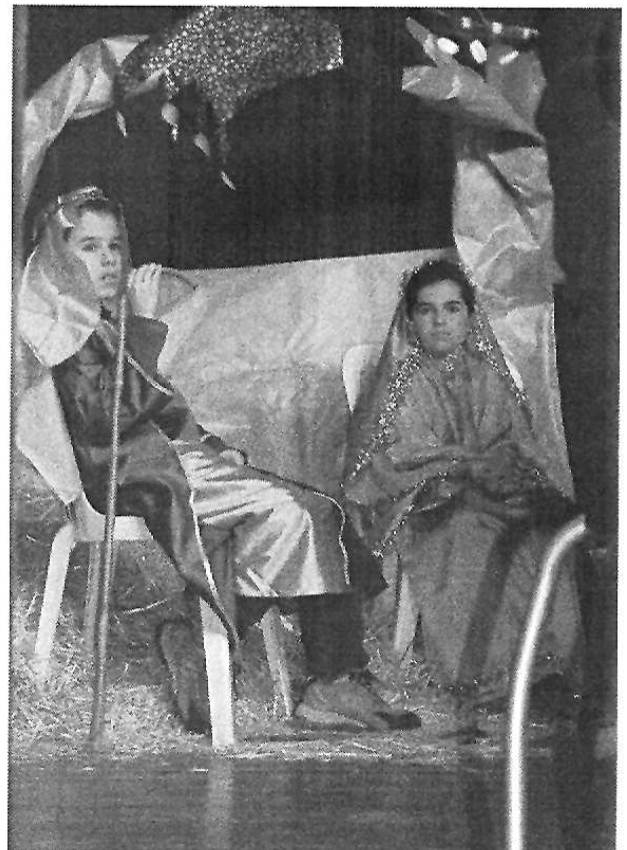
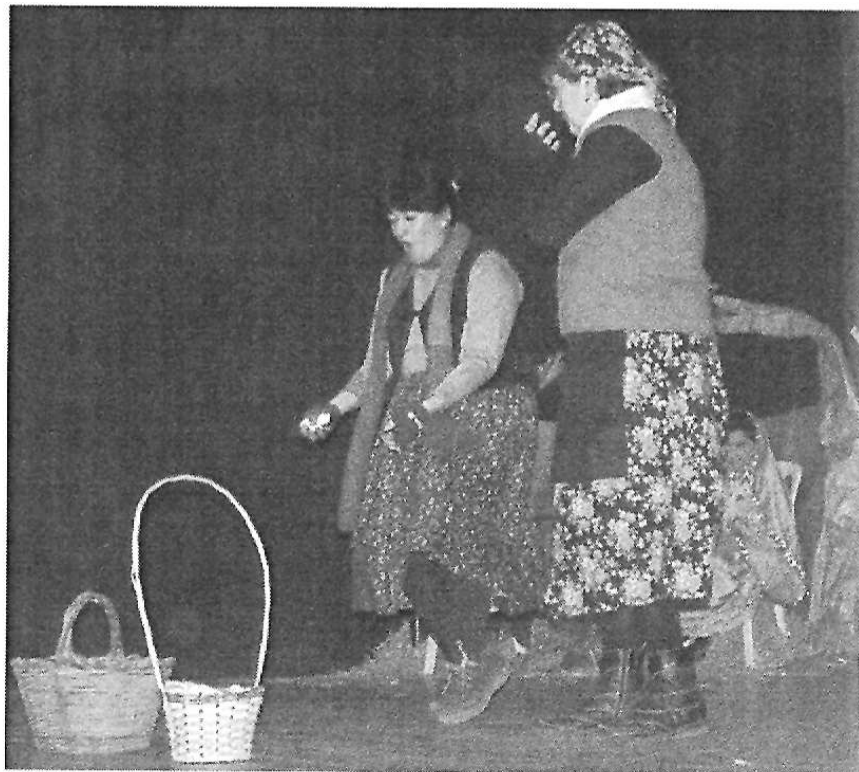
Tenim a les nostres mans mesures saludables, evitar el sobrepès, no consumir tabac ni grans dosis d'alcohol, controlar malalties com la hipertensió i diabetis... Però, també es sap que hi ha d'altres factors que no són modificables com els factors genètics. Per això és necessària la recerca i també per trobar millors tècniques de diagnòstic i nous fàrmacs, en una paraula manquen diners.

Tothom val per fer una reanimació cardiopulmonar bàsica, només cal ensinistrament.

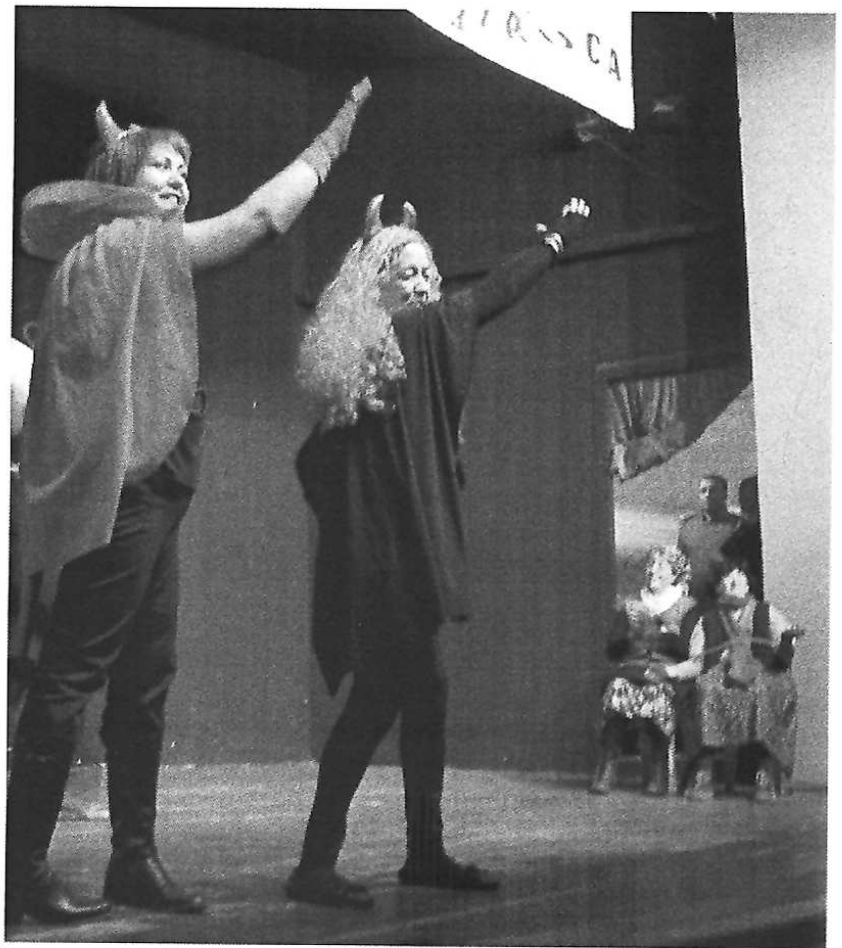
Tenim una aturada cardíaca.

Ajuda'ns a reanimar.

Imatges de la representació teatral, hi havia una vegadaunes pastorettes... per l'Associació de Dones

Imatges de la representació teatral, hi havia una vegadaunes pastoretes... per l'Associació de Dones

Recentment l'AMPA ha realitzat una d'aquelles activitats més gratificants per a totes les mares i pares que l'organitzen. Es tracta de les activitats infantils de Nadal d'Artesa de Lleida. Durant sis dies de les festes de Nadal tots els nens i nenes del poble han pogut gaudir d'un seguit d'activitats i tallers que van acabar amb un espectacle d'animació i lliurament de regals per als assistents.

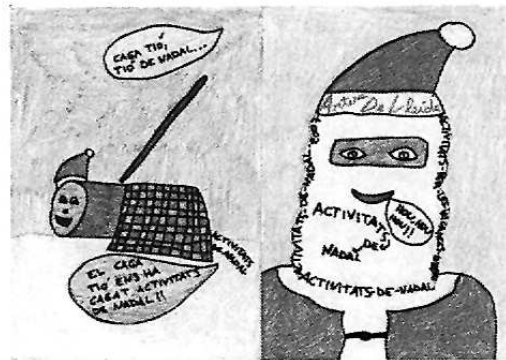
Durant el mes de desembre l'alumnat del CEIP va participar en el concurs *Dibuixa el logo de les activitats de Nadal*. Finalment es van donar quatre premis consistents en lots de material escolar i la inclusió d'un dels dibuixos en els cartells anunciadors de l'activitat. Els dibuixos guanyadors van estar fets per:

LÍDIA BORRELL ROCA (5è de primària)
BIEL BADIA ROIGÉ (5è de primària)
CLÀUDIA NOGUÉ RIBERA (P5 d'infantil)
QUERALT GARRÓS VIDAL (P4 d'infantil)

Tal i com anem fent els darrers anys, els pares i mares vàrem tenir l'oportunitat de tastar els menús que s'ofereixen diàriament als nostres fills i filles. La tradicional *trobada-tast* es va fer el passat dia 21 de desembre. Aquell dia el menú que es va servir fou el que havien menjat

els nens i nenes de l'escola prèviament. Conclusió: Les nostres filles i fills quan es que-

ACTIVITATS INFANTILS DE NADAL ARTESA DE LLEIDA

ORGANITZA: Associació de Mares i Pares
d'Alumnes del CEIP "ELS TIL·LERS"
d'Artesa de Lleida

DATES: 24, 27, 28 DE DESEMBRE I 2, 3, 4 DE GENER
HORARI: DE LES 15:30H A LES 18:30H

GRUPS I LLOC DE REALITZACIÓ:

- DE P-3 FINS A 4art PRIMÀRIA: SALA LLAR DEL POBLE
- DE 5è FINS A 4art ESO: ESCOLA

Col·labora:

AJUNTAMENT
D'ARTESA DE LLEIDA

Patrocina:

den al menjador escolar estan súper ben alimentats. De fet, cada dia n'hi ha més que utilitzen aquest servei de menjador i a l'actualitat la xifra diària és d'uns seixanta. Finalment, explicar-vos que enguany l'AMPA organitza dues xerrades adreçades als pares i mares del poble amb fillada en edat escolar. Aquestes xerrades s'inclouen dins el programa l'Aventura de la vida. Des de fa uns anys, el CEIP *Els*

Til·lers aplica aquest programa al centre i pensem que seria bo que els pares i mares també hi poguéssim participar. Per això, aquest any s'impartiran les següents xerrades:

- *Resolució de conflictes en família* (21 de febrer)
- *Mirem i digerim la TV* (17 d'abril)

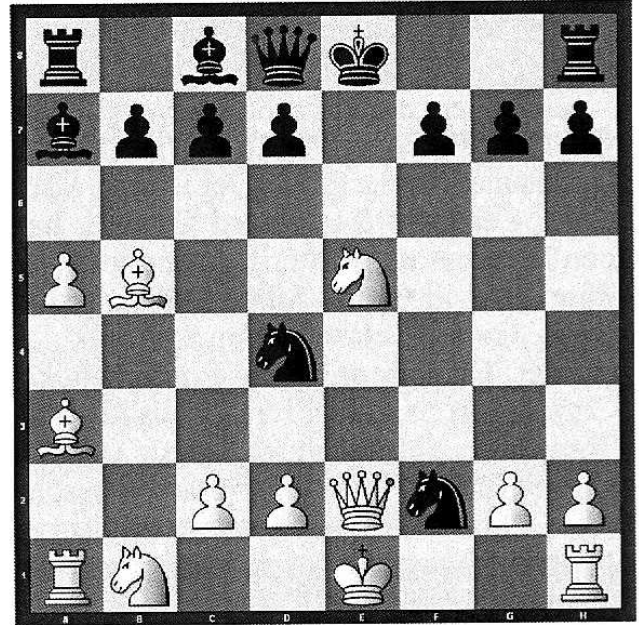
Entretenciments

Solucions a la pàgina 34

PROBLEMA D'ESCACS

Per: Andreu Bergé

El jugador de blanques lluita contra els dos cavalls negres, que li estan donant més feina de la que es pensava en un principi. Sembla que, al tenir la dama atacada, cap escac d'aquesta dama por afectar molt al rei negre... o potser sí? Juguen les blanques i fan escac i mat en dues jugades.

SUDOKU

	2			8				
				6		7		
7			2			4	6	
3	1	9	7				8	
	6				5		2	
			8	9	6		3	
		4	9			3	7	
	7		6		2			9
			5			2	4	

CRÒNIQUES DE L'EQUIP AMATEUR DEL

C. F. ARTESA DE LLEIDA

Felip Solé

Ha començat la temporada 2007-2008 pel CF Artesa de Lleida amb renovada empena i il·lusions a fer un bon paper al grup 12 de la Tercera Territorial i si es pot, pujar de categoria. Per això la junta directiva formada per Miquel Grau, president, Miquel Terés, vicepresident, Santi Trullàs, secretari, Paco Castro, Tresorer, Joan París Olomí, comptable i Xavier Batlle, Delfi Bonet, Sisco Solé, Felip Solé i Gerard Gómez, han confeccionat un planter format per David Pérez, David Badia, Albert Olomí, David Rossi, Gerard Velasco, Felip Solé, Nikolae Harder, Oriol Mor, Willy Prieto, Maikel Garcés, Joel Saiz, Joel Terés, Lluís Romero, Toni, Jesús, Gerard Horra, Gerard Gómez, Daniel Guitart, Sergio Prieto, Ramon Besora, Xavi Vidal i Carlos. Jugadors dirigits per Joaquim Huguet, ajudat per l'Albert i amb la col·laboració de Paco Castro com a delegat. Com l'any passat continuarem comentant els partits dels CF Artesa de Lleida pels lectors de *La Femosa*.

Diumenge 17 setembre de 2007. Camp municipal d'Artesa de Lleida.

Artesa de Lleida 3-Mangraners B 1

Alineacions:

Artesa de Lleida:

Badia, Willy, Oriol, Niko, Teres, Felip, Horra (Lluís), Gerard, Toni, Francesc i Ramonet.

Magraners B 1:

Roberto, Luís, Ivan, Quefala (Alexandre), César, Antonio (Víctor), Víctor, Daniel, Óscar, Daniel i Enrique (David).

Gols:

0-1 Ramonet, 2-0 Francesc (penal), 2-1 César, 3-1 Toni.

Crònica del partit:

Els locals van ser molt superiors durant els primers minuts, i no es va veure perillar en cap moment la victòria de l'Artesa de Lleida, que s'estrenava la lliga davant el campió de la temporada passada.

Diumenge, 23 de setembre de 2007. Camp municipal d'Arbeca.

Arbeca 0 - Artesa de Lleida 4

Alineacions:

Arbeca:

Espona, Joan Carles, Martí, Emili (Nadal), Milio, Baldoma, Recasens, Roger (Lluís), Edgar, Marc i Carles.

Artesa de Lleida:

Badia, Willy, Joel (Niko), Rossi, Felip, Carlitos, Dani, Toni (Maikel), Gerard, Lluís (Sergio) i Jesús.

L'equip del C.F. Artesa de Lleida de la temporada 2007-08

Gols:

0-1 Lluís (p), 0-2 Felip, 0-3 Niko, 0-4 Gerard

Crònica del partit:

L'Artesa de Lleida va golejar l'Arbeca a domicili. Els visitants es van avançar en el marcador en dos contres molt ben fetes, i a la segona part, tot i que l'Arbeca va plantar cara, l'Artesa de Lleida va rematar el partit amb dos gols més durant els minuts finals.

Diumenge, 30 d'octubre de 2007. Camp municipal Artesa de Lleida

Artesa de Lleida 2 – Sudanell 3.

Alineacions:

Artesa de Lleida:

Badia, Willy, Joel (Niko), Rossi, Felip, Carlitos, Francesc, Toni (Oriol), Gerard, Ramonet (Sergio) i Jesús.

Sudanell:

Ponts, Batista, Marcel, Furco, Aranda, Francesc, Manel, Joel (Jesús), Xavier, Jonàs (Javier) Rodríguez i Eusebio.

Gols:

0-1 Manel, 0-2 Rodríguez, 0-3 Rodríguez, 1-3 Niko (p), 2-3 Niko.

Crònica del partit:

El resultat no va reflectir el que es va veure al camp, un Sudanell amb molta efectivitat que va comptar les ocasions amb gols, i l'equip local després de veure's amb un 0 a 3 només començar la segona part li va faltar temps per la remuntada.

Diumenge 7 d'octubre de 2007. Camp municipal de Torres de Segre

Torres de Segre 1 – Artesa de Lleida 12

Alineacions:

Torres de Segre:

Albert, Castell (Molins), Judes, Carmel, Alfred (Ruestes), Ricard, Pujol I, Mouza, Pujol II,

Marc, Dani

Artesa de Lleida:

Pérez, Willy, Joel (Niko), Rossi, Felip, Carlitos, Olomí, Toni (Oriol), Gerard, Ramonet (Sergio) i Gerard Velasco.

Gols:

0-1 Gerard, 0-2 Gerard, 0-3 Ramonet, 0-4 Ramonet, 0-5 Ramonet, 0-6 Olomí, 0-7 Niko, 0-8 Alférez (pp), 0-9 Ramonet, 0-10 Olomí, 0-11 Carlitos, 0-12 Carlitos, 1-12 Mouza.

Crònica del partit:

Espectacular partit de l'Artesa de Lleida que va esborrar del camp el Torres de Segre. Cal destacar l'actuació d'en Ramonet que acabà el partit amb 5 gols.

Diumenge 14 d'octubre de 2007, camp municipal d'Artesa de Lleida

Artesa de Lleida 4 – Alguaire 1

Alineacions:

Artesa de Lleida:

Badia, Willy, Oriol (Maikel), Niko, Joel, Felip, Horra (Víctor), Lluís (Toni), Gerard, Francesc (Jesús) i Ramonet.

Alguaire:

Jiménez I, Mateu, Morell, Albana, Jiménez II, Galiano II (Majamadou), Biel, Gómez (Moncasi), Muñoz, Mateu II i Vinyals.

Gols:

1-0 Ramonet, 2-0 Francesc, 2-1 Majamadou, 3-1 Horra, 4-1 Víctor.

Crònica del partit:

Mal partit de l'Artesa de Lleida que en l'anterior jornada havia golejat el Torres de Segre i va sortir relaxat al camp davant d'un Alguaire molt treballador, que va plantar més cara del que el marcador reflecteix.

CORAL LA PRIMAVERA ARTESENCA

Josefina Ribes

Voldria aprofitar la difusió que em permet la revista *La Femosa* per donar a conèixer la meva fantàstica impressió del Concert de Nadal de la Coral La Primavera. Parlo del concert de Nadal tot i que malauradament, per raons alienes a la seva voluntat, no ens van poder delectar amb la seva actuació fins al dissabte dia 12 de gener a la Sala de la Llar del Poble.

Tornant al concert de Nadal, va ser impressionant! Es notava que el repertori havia estat escollit acuradament i l'execució del recital ens va deixar a tots els que vam acudir a la cita amb la nostra coral completament bocabadats. Val la pena ressaltar també la gran ovació i l'autèntic respecte i silenci que va rebre per part de l'auditori.

Ja voldrien molts pobles més grans que Artesa gaudir d'una coral del nivell de la que la que tenim, la qual cosa ha de ser motiu d'orgull i satisfacció per

Actuació de la Coral LaPrimavera Artesenca

a tots els membres de la nostra vila. La coral, per cert, té les portes obertes a tothom perquè qualsevol persona en pugui formar part i ajudar així a engrandir encara més aquesta iniciativa tan lloable.

Endavant, sou "collonuts" i enhorabona en la part que li toca al director Robert Solé, ànima de la coral.

Voldria acabar desitjant-vos un magnífic 2008 ple d'èxits i encoratjar-vos a seguir el mateix camí amb el tarannà que caracteritza a tots els components de la nostra coral.

MEMÒRIA HISTÒRICA

Laura Farran

Hi ha valors com l'admiració, l'estima i el respecte envers les persones grans, que en una societat tan materialista i superficial com la nostra, sorprèn agradablement trobar-los en els adolescents. No és habitual realitzar un Treball de Recerca en homenatge a la figura d'un besavi, "*un homenatge a la humilitat*", com deia l'alumne, sobre una vida anònima, interessant i difícil, desgranada a partir dels records i les circumstàncies dels que van perdre la Guerra Civil i van sofrir la repressió de la postguerra.

De fet, des de fa alguns anys, es parla molt de la recuperació de la memòria històrica, amb la finalitat de donar la dignitat deguda als oblidats, com a una mostra més de normalitat democràtica.

L'Estatut d'Autonomia de l'any 2006 ja recull en l'article 54, que la Generalitat i altres poder públics han de vetllar pel coneixement i manteniment de la memòria històrica com a patrimoni col·lectiu, que defensa els drets i les llibertats democràtiques i que cal adoptar les mesures necessàries per a la consideració i rehabilitació de les persones que han sofert persecució a causa dels seus drets individuals i col·lectius.

Es tracta del desig de rescatar de l'oblit a les víctimes que mai van ser considerades per a res, que foren menystingudes per la història oficial, de cara a atorgar-los-hi un reconeixement merescut.

La recuperació de la memòria històrica es presenta actualment com una situació complicada, és un assumpte que ha posat de relleu qüestions ideològiques i emotives que porten a expressar-se en confrontació i reacció.

Hi ha qui assenyala que el despertar d'aquesta memòria no contribueix per a res a l'harmonia i la tranquil·litat social i la raó és que encara subsisteixen els records, no cicatritzats, immortalitzats en símbols, fotografies, cartes de pares, mares, avis i besavis afusellats o empresonats en qualsevol dels bàndols de la guerra civil. Es un debat que reforça els arguments dels que creuen adequat promulgar una llei que reconegui els oblidats durant el franquisme i dels que consideren que la transició ja va tancar les ferides i no cal tornar a reobrir un tema ja tancat. Les diferents posicions polítiques estan marcades amb contundència i impedeixen un consens sobre la llei, finalment aprovada.

Treure a la llum aquesta memòria és un acte de responsabilitat envers aquestes generacions joves que desitgen i necessiten conèixer aquesta memòria *oculta*.

Les víctimes, com el besavi pagès d'abans, tenen noms i cognoms i el convenciment que van patir fets injustos: desterrament, empresonament, sancions econòmiques, que els abocaren al patiment i a la misèria. Aquesta memòria adolorida que aporta el testimoni d'una vida molt dura, de la necessitat de tirar endavant tot i les penúries, necessita l'homenatge i el reconeixement no només dels poder públics, sinó també d'aquests joves que senten l'admiració i el respecte per aquestes vides anònimes, tan dignes.

DUBTES

Felip II

Tot i que no tinc ni la més remota idea sobre si ha comportat més polèmica que algun altre blog a internet, certament ja fa dies, concretament durant el mes d'agost, vaig llegir que s'havien fet públiques, mitjançant l'edició d'un llibre, unes cartes de l'anomenada mare Tresa de Calcuta, en les quals expressava el seu desencís per les moltes vegades que havia pregat a Déu, sense trobar una resposta. Em sembla que devia estar cansada d'aixecar els ulls al cel i demanar una mica d'ajut per solucionar tantes i tantes mancances de la gent, intentava apropar aliments i medecines i no trobà més que silenci.

Sembla que aquesta situació feia ja uns quants anys que durava tot i que ella fins al moment del seu decés va continuar desenvolupant una encomiable tasca entre els menys desfavorits, entre els més pobres, els més malalts, els més abandonats. De fet tots tenim com a molt present la imatge de la Tresa de Calcuta envoltada de malalts i repartint els poc que arribava a les seves mans, intentant treure de la fam i el dolor als que tenia a prop.

Quan llegia aquesta notícia, em va venir al record una altra que tenia un cert paregut, tot i que hi havia certes distàncies en el temps i en *la jerarquia*. Concretament, era la que explicava que l'actual bisbe de Roma, conegut amb el nom de Benet XVI va visitar el camp de concentració de Auschwitz i durant el recorregut que hi va fer, em sembla que en veure els forns crematoris, també va aixecar els ulls vers el cel i va preguntar-se com era possible que hagués passat això i on estava Déu mentre les persones morien a milers cada dia.

Deixant de banda intentar esbrinar quin fou el paper de Josep Ratzinger durant la 2a Guerra Mundial que ni sé ni vull saber, el cert és que sembla que com a grandíssim teòleg que és se li devia girar feina si intentava encaixar molts dels dogmes del Déu totpoderós i alhora la capacitat de genocidi de la qual varen fer gala no només els exèrcits feixistes, sinó també els aliats durant la darrera guerra mundial. No convé oblidar els més sagnants casos d'Hirosima i Nagasaki, ni deixar de banda els massius bombardeigs contra la població civil endegats per totes les parts en conflicte.

Jo no sé si per un moment la mare Tresa de Calcuta i Benet XVI van arribar malgrat les distàncies en l'espai i el temps, a unes conclusions paregudes, dubto, però, que mai arribessin a intercanviar-les. A més les circumstàncies d'ambdós soó prou diferents com per a deduir, en bona lògica que necessàriament havien d'ésser també ben diferents les seves possibles respostes.

Per això crec que davant aquestes situacions, els hagués estat més fàcil trobar resposta no a la pregunta d'on estava o que feia Déu en aquests moments, sinó què feia l'Església de Roma mentre els nazis massacraven no només als jueus, sinó a tants i tants col·lectius que podien embrutar la seva raça. I la mare Tresa de Calcuta a ben segur que es preguntava, algun dia que d'altre, la raó per la qual tanta gent mor de gana mentre les diferents Esglésies catòliques acumulen riqueses i no sé ben bé per què, fan les seves oracions i pregaries davant la imatge d'un home gairebé despulat.

CRÒNQUES DE L'ÍNDIA (2ª part). PER L'ALTIPLÀ INDOSTANIC

Joan Ramon París Oró

La fresca matinal tenalla els ossos, en unes hores primerenques que la ciutat es troba deserta, llevat d'alguns que altre cicle que mandrosament comença la recerca d'alguns clients ocasionals. No he trigat massa en apostar-me en l'estació de tren que em durà a Gwalior i amb això abandonar la bullícia propiciada pels al·luvions de turistes que cada dia envaeixen Agra a la recerca de la imatge de postal. Les andanes descurades estan mancades de bancs, pel que em veig obligat a esperar al comboi recolzat en una plataforma terrosa propera a la paradeta en la qual es venen tota classe d'andròmines d'escassa qualitat. Entre les boires matinals apareixen enmig de les vies les vaques que amb el seu caminar parsimoniós realitzen la ronda habitual i d'incessant cruixir dels corbs que lluiten per endur-se alguna engruna de les restes d'aliments que la gent tira al terra sense el menor problema. Una sèrie de petits panells lumínics serveixen per a indicar al sofert viatger el vagó que li correspon, però això no és obstacle que les frenètiques carreres davant la seva arribada siguin el pa de cada dia. Sense perdre temps, com si la vida t'anés en això, diposito la maleta en el passadís al mateix temps que intento trobar el seient que em correspon. Per una vegada la sort em somriu, el vagó es troba mig buit i puc observar a través de les brutes finestretes la immensa, hermètica i desolat altiplà indostànic. El trajecte no és molt llarg, tot just 100 Km. que em servirà per a baixar en una ciutat on pocs viatgers acostumen a detenir-se.

L'elegant hotel proper a la vella estació es troba pràcticament buit i com vull aprofitar el dia corro ansiós en direcció a la gran rampa que transcorre serpentejant cap a l'agrest turó que domina la ciutat. Respira a fons i inicio la penosa ascensió que metafòricament serveix per a endinsar-me en la veritable Índia, sense turistes, ni pesats guies, ni oportunistes gurus de pacotilla. El

sol apreta fort en el moment que creuo les hercúlies muralles que serveixen per a entrar en un recinte fortificat lluny de la vida urbana. Però per a arribar fins a aquí he hagut de sortejar ramats de cabres groguenques, escolars alegres fent campana, coves d'eremites estesos seminus a l'ombra, murs desgastats amb inscripcions antigues dels déus mitològics, temples de cúpules daurades a mig camí entre la realitat i la ficció. Tot sembla la plasmació d'una vella pel·lícula en la qual els desgastats fotogrames expressen les antigues memòries.

La porta forjada en bronze, esquitxada d'estranyos ídols, pesada fins a l'extenuació, sembla treta del més extraordinari llibre d'aventures. Una vegada creuat el llinard, es traspasa la màgica barrera que separa el fantàstic de la trista realitat dels mortals. Les altes muralles amb estranyos miradors semblaven transportar-te a un passat llunyà en el qual es pretenia harmonitzar el militar amb el culte a la bellesa.

No trigo molt a abonar el reduït preu de taquilla custodiat per un guàrdia endormiscat sense tot just gens que fer. Trobaré aquí el punt d'inflexió que precedeix a la calma que en una ciutat com Agra és del tot impossible? Els llocs excessivament turístics tenen aquest elevat preu, en el qual no t'és permès *sentir* o gaudir de les seves meravelles. Em topo, de cop i volta, amb preciosos patis interiors emmarcats en sòlides columnes, en els quals els rajos solars penetren tímidament per discretes gelosies. Són realment escassos els turistes nacionals que visiten el famós fortí, el que em permet passejar al meu caprici per improvisades balconades decorades per exquisida fusta tallada en complicats arabescs.

La vista de la ciutat, allà al fons és la mateixa que tenien els prínceps quan volien contemplar els seus vasts dominis en els quals els escanyolits camps de conreu mantenien a tot un regne. Els amplis salons de recepció

recorden als de l'Alhambra a Granada, a l'igual que en el mític palau els nombrosos motius decoratius exposats en les parets s'enfilen de tal manera que s'eleven entre grans i estilitzades formes curvilínies.

Una mica més enllà s'estén una llarga zona emmurallada que recorre centenars de metres al voltant del perímetre, sòlides restes del que un dia va ésser. No obstant això, ara només són un pàl·lid reflex d'aquella època daurada: enormes edificis abandonats, compartiments alineats i que un dia van servir per a mantenir un exèrcit, llargs passadissos que no porten enlloc. Tot amenaça ruïna, escenari habitual dels fantasmes en les clàssiques pel·lícules de terror, reflex de la més absoluta decadència que comporta el despertar de la nova civilització.

Ascendeixo per estretes escales que uneixen les torrasses que en el seu moment van ser punts de vigilància, salto per petites terrasses que són utilitzades pels paisans del lloc per a matar les hores mortes o per furtives parelles de nuvis que volen gaudir d'una mica de tranquil·litat, grimpo per parets de vells edificis del que un temps fou el fortí, però que foren, sense remissió, abandonats a la seva sort. L'espectacle de veure als vilatjans fent pic-nics al voltant d'un estany d'aigua verdosa evoca a èpoques passades, a aquells quadres de Goya on les *majas* i els mossos jugaven en actitud eixelebrada. És tot tan fascinant, tan irreal que oblidó les ulleres a la part alta d'aquella torrassa, com si una part meva volgués quedar-se per sempre en aquell màgic lloc.

En la zona exclusiva de la ciutat s'aixeca un palau d'un *marejà* d'allò més curiós. Tot just surt alguna que una altra ressenya en les guies, però quan em planto enfront de la immaculada residència no puc deixar de fer una exclamació de sorpresa. Enmig d'una prada d'estil anglès s'aixeca un enorme edifici de marbre que alberga, en el seu jardí interior, un esplèndid museu que rendeix culte al seu mecenes. El preu per a ser l'Índia és car (8 euros) però el resultat de la visita val la pena. En el seu interior es reuneixen els més lampants i variats objectes: des de belles estatuetses originàries de les grans civilitzacions que van poblar la vall de l'Indus, fins a pintures d'avantguarda contemporània. Passejar pels salons d'aquell palau és una

autèntica delícia i causa una autèntica sorpresa el topar-te amb exuberants cabines de cristall on es recreen als tigres de bengala passejant per una selva imaginària. Al costat dels imponents animals dissecats pengen de les parets antigues fotografies que al·ludeixen a les grans caceres que s'organitzaven sota domini britànic. Allí es pot observar als grans magnats de l'època en una estudiada posició altiva i de prestigi.

Guio els meus passos per llargs corredors plens de gom a gom de maniquins vestits luxosament per a arribar a la que està considerada la joia de la col·lecció d'aquell magnífic museu. En un reduït espai cobert curosament amb una urna de vidre es troba una escultura de marbre exquisidament tallada a l'estil neoclàssic europeu el tema del qual és la dona nua fent l'amor amb un bell cigne situat entre les cames en el precís moment que el seu rostre reflecteix un ple èxtasi orgàsmic. Es tracta sens dubte d'una peça única que revela la debilitat del marejà per l'art europeu i el prestigi d'estar en possessió d'una peça singular.

I em pregunto el perquè de l'escassetat d'aquestes peces en els nostres museus i la resposta és contundent: el que aquesta peça representa s'entronca amb el corrent místic que tan severament va ser repudiat per la tradició catòlica però que a Espanya va tenir els seus excelsos representants com és el cas de Santa Teresa o de Sant Joan de la Creu. Aquesta tendència va florir artísticament en el barroc italià i àdhuc és possible trobar en qualsevol església transalpina imatges de la Verge amb idèntica actitud d'èxtasi. Aquest èxtasi exemplifica la *unió* mística amb Déu, però, té la mateixa intensitat que el que mostra la intensitat plaenta de l'orgasme. Vull dir amb això ¿què es pot arribar a l'èxtasi per una via diferent de la sexual? o bé ¿què l'esperit i el sexe no estan tan equidistants com es creia? Sigui com sigui, cal posar en dubte la moral de l'església oficial en el seu afany d'encobrir tota una tradició que qüestionava el paper de l'església com medidora entre Déu i els homes.

D'altra banda, la presència d'aquesta figura expressa un gust pel particular per a diferenciar-lo del públic personificat en els amplis salons palatins. En una societat on els temes sexuals són considerats tabús, només

es permet als potentats establir una sèrie de relacions encobertes en una societat moderna que ja no admet la institució del concubinat.

Visito els últims salons de premsa ja que estan a punt de tancar, deixo enrere exquisits marbres de Carrara, mobles de fina caoba, canelobres de Bohèmia, tot una infinitat de luxes que no tenen gens que veure amb la vida del carrer i que ens parla d'ostentació i poder.

Des d'un ampli finestral del restaurant, situat en la zona ferroviària, només impera un controlat caos i desordre, tènueament il·luminat per unes llums de neó que permeten albirar multitud de taulells apostats en una àmplia via tot just asfaltada. No puc evitar de recordar la meua primera trucada a Espanya des d'una ferreteria en el qual s'amuntegaven un nombrós grup d'homes bigotuts en animada tertúlia. Així és l'Índia, un lloc en el qual es pot solucionar qualsevol problema, per inverosímil que sembli, de la manera més estranya possible. Una part del món on tan solament es té en compte el present immediat, en el qual precises sentir-lo, experimentar-lo.

No puc deixar d'escapar un somriure quan veig que estic a 300 Km de Delhi i que a pesar de no ser res en termes de distància per al país, em trobo tan lluny de la vida de la capital. Un punt del mapa en el qual els turistes presurosos passen de llarg i els pocs que s'aturen és per a fer una visita d'una hora al fortí per a seguir fins a la capital. Però, en realitat, és més que tot això, una veritable trobada amb el país, la sintonització amb l'ona energètica extraviada en una Agra massa abarrotada, exageradament convencional, del tot previsible.

El recorregut fins a Orcha es realitza en tot just una hora de tren, en el qual torno a contemplar les llunyanes terres ermes. La novetat és que el lloc és un punt turístic habitual per als que segueixen la ruta fins a la llunyana Benarés.

Només arribar a un llogaret farcit de temples i palaus, adquireixo una targeta de memòria en un minúscul quiosc que tot just pot tenir-se en peus.

L'hotel *Alba* es troba a l'entrada del poble, just enfront de d'idíl·lic rierol del qual ragen cristal·lines aigües. No hi he tingut cap pro-

blema d'allotjament, la solidaritat entre els taxistes i els hostes turístics funciona de perles.

M'he deixat caure en plena terra dels famosos massatges ayurbèdics i no penso desapropiar l'ocasió de pagar uns 18 euros per a deixar-me dur per la més rànica tradició oriental: la recerca de l'harmonia cos-ment. En aquest sentit, els desequilibris sorgeixen a conseqüència dels mals hàbits o bé a les continuades obsessions que turmenten al ser humà. Amb la finalitat d'harmonitzar el nostre ésser s'activen els xacras (cabals energètics) a força d'ungüents extrets de portentoses herbes medicinals. A mesura que es relaxa el meu cos vénen a la memòria les primeres impressions de palaus encantats escampats enfront de l'encantador rierol. Noto encara com la motivació de recerca s'acreeix a mesura que ascendeixo per estrets passadissos, escales de cargol, continus salts de torretes pertanyents a la més rànica tradició mogol. Edificis laberíntics en els quals l'individu es troba a mercè del que li ofereixi el destí i com l'atzar concedeix la màgia de transitar per les habitacions reals en les quals els galls dindis reals, gralles i altres animals mitològics transcorren pels jardins de ledèn.

Edificis colossals que rivalitzen entre si en majestuositat: un omnipresent palauet del príncep situat enfront dels construïts anys enrere pel seu progenitor, en un segle XII època de l'empobrida Època Medieval europea.

Em prenc un respir enfront l'estany d'un bell pati amb indefinits suggeriments de l'esplendor nazarí i amb destinació paral·lela al regne de Granada, en la qual aquest antic regne de Taifes o de Orcha va morir amb el successiu estancament de les rutes comercials.

Més endavant, a través d'un camí empedrat, s'escampen diminuts palauets, petits temples o el que foren egrègies viles d'esbarjo. Era, sens dubte, la part noble de la ciutat en la qual ara pasturen nombrosos ramats de cabres, es transformen en descurats magatzems o serveixen de refugi als vells tractors en desús.

Les labors de restauració es realitzen sense pausa, però, sense pressa. Són les dones la principal força de càrrega i igual que diligents formigues transporten, en interminables

fileres, grans blocs de pedres a sobre dels seus desgastats caps. I aquí per coses menys insignificants parlariem de terrible sobreexplotació? El realment curiós és que no perden el somriure, directa expressió d'acceptació del destí o de les seves vides.

Prop d'un bell pont construït en èpoques remotes s'alça un frondós arbre centenari en el qual destaca les blanquinoses arrels que recorren com de grans venes al llarg del seu voluminós tronc. Amb l'empara d'un frondós fullatge que cau impertorbable en direcció al buit, contemplo el capvespre mentre la meva ment vola a un passat de meditació o d'èxtasi. Noto un intens dolor en la planta del peu que em fa recordar que el fornit massatgista està a punt d'acabar una sessió a mig camí entre dolorosa i relaxant. El servei en aquest país és d'una rapidesa inusitada i així que he acomiadat al gimnasta ja tinc a l'amable recepcionista de retallat bigoti tipus Robert Taylor proposant-me de gaudir d'un sopar en la terrassa que promet ser inoblidable.

I efectivament ho és, a la llum de les veles s'albira el temple hindú proper al rierol. Sopo pausadament contemplant el cel estavellat, la lluna plena, a mercè de la suau brisa que arriba juntament amb el murmur de les tranquil·les aigües. És un lloc ideal per a compartir la inefable bellesa, però encara que estic sol, aquest és un lloc idoni per a parlar cara a cara amb la teva pròpia solitud.

A la terrassa del monestir s'albiren els cenobis escampats com castells de conte al voltant de la petita vila. El paisatge és del tot surrealista, digne de la visió daliniana en la qual el temple principal sobresurt com piràmide encaixonada a la recerca del cel. Ha valgut la pena l'excursió de tres quilòmetres fins a arribar a aquest lloc ple de gom a gom de frescos del Mahabarata sota les arcades que recorden a l'estil romànic.

Les cases d'estil tradicional amb enormes patis interiors, veritables llocs de trobada de la comunitat, espais de poder femení en els quals els atuells de rentar es barregen amb els animals domèstics, les escoles esbalandrades en les quals l'alumnat s'acomoda en el dur sòl, les joves recollint certes plantes medicinals amb visió d'estrateg. Allí a la part alta de la torre-campanar s'observa la vida emergent en el qual gens sembla canviar encara que tot es mogui

en la direcció d'un complex puzzle latent.

L'estrany temple de forma piramidal es troba en el centre del poble, amb planta de creu grega es transforma en un laberint de passadissos i túnels que en perpètua ascensió arriben a un sostre farcit de cúpules. Allà baix en la gran esplanada del mercat, se situen els gurus de pacotilla en el seu més ranci model folklòric. Els sons provinents d'un esquellot, els resos precipitats, els continuats mantres pesats apareixen tan prompte com s'entreveu un turista, en el mateix posat de presa cobejada. I no deixo de preguntar-me: Com és possible esperar alguna cosa espiritual de tants rostres amb somriure forçat?

Aquí està, retirat del món, en la zona més apartada del piramidal temple, l'home de profusa barba, túnica violàcia, permanentment centrat en els seus resos continguts en el desgastat llibre. Impassible, tot just té en compte la meva presència, repetint a un ritme monocord uns sotrac creats en l'oblit dels temps.

Aquest és l'autèntic guru, que es complau escoltant el silenci, que s'allunya de tot luxe o artifici, que no demana gens perquè no hi ha desig que complir. Tal integritat em commou, dipositat en el desgastat atuell la meva petita contribució que li permetrà afrontar en millors condicions el present immediat.

L'arbre de velles arrels es troba situat en un lloc proper al vell pont de pedra, implantat en un terraplè que és un espai de calma. Assegut enfront del majestuós tronc és possible sentir la brisa que aleteja suaument les seves branques o escoltar l'alegre concert d'esbart d'ocells que irrompen amb sons d'acusada estridència. És el meu comiat de Orcha, trobant-me amb l'estranya sensació que havia visitat aquella zona en altres velles vides.

El tren va ser aquesta vegada puntual, el seu ràpid sotrac em durà fins a Bopal, ciutat populosa situada en el centre del país, allunyada de qualsevol ruta turística. Ara, els meus companys de vagó són tots autòctons, lluny queda ja la ruta turística habitual en direcció a Kahurajo i Benarés. Es tracta d'afrontar una apassionant trobada amb el desconegut.

LA RIQUESA DE LA POBRESA

Javier Bustamante (Psicòlec Social)

Si un busca referències sobre la pobresa en qualsevol mitjà de comunicació, trobarà que aquesta desvetlla, gairebé sempre, connotacions negatives: índexs de pobresa, catalogació de països a partir d'aquesta, problemes socials associats, causes...

No obstant això, aquesta connotació pot trontollar si un té l'oportunitat de conèixer algun dels països considerats pobres; o, sense anar més lluny, algun barri dels anomenats marginals, on habita aquesta pobresa de la qual ens parlen els mitjans.

Associem la pobresa amb molts factors negatius que, quan s'hi és a prop, no té. Aquella persona a qui les xifres anomenen pobra té rostre, nom i història. Quan convertim l'adjectiu en substantiu anul·lem l'individu.

Hi ha persones, i fins i tot cultures, que saben viure amb pocs recursos i estableixen una relació equilibrada amb el medi ambient. Als ulls de l'economia mundial poden passar per pobres. Tanmateix, no se senten pobres. Tenen el necessari i viuen amb això. Fins i tot viuen més alegres i lliures que els considerats rics.

Som diferents. La diferència existeix entre les persones, entre els pobles, entre les cultures. El problema s'expressa quan aquesta diferència es converteix en desigualtat i desemboca en un menor o nul accés als recursos necessaris per a viure. La desigualtat trenca l'equilibri i la convivència dels éssers vius, generant avantatges i inconvenients.

Voldria proposar una nova accepció entre les definicions de pobre. Pobre no és aquell que no té, sinó aquell que dóna i rep.

És pobre perquè no acumula privant uns altres: fins i tot, si és necessari, es dóna a si mateix. Des d'aquesta perspectiva, el pobre no acumula béns que no necessitarà al llarg de la seva vida. I d'allò que té, en dóna.

En no tenir més del necessari, tampoc no es gasten energies a cuidar-lo ni es viu amb desconfiança. Aquí cobren especial importància els béns comuns. Un pobre potser no posseeix molts llibres; no obstant això, hi ha biblioteques públiques amb milers d'exemplars.

Possiblement tampoc no tindrà un jardí a casa, però què millor jardí que els espais naturals o els jardins públics, els quals només cal cuidar amb una actitud de respecte.

La pobresa pot arribar a convertir-se en una actitud personal, i fins i tot en un tret cultural compartit. Molts pobres junts –en el sentit de la paraula que fem servir– poden generar una gran riquesa. Es tracta de persones que no acumulen més del necessari, sinó que donen. I no sols béns materials. També es pot donar temps o compartir coneixements i habilitats. I un bé cada vegada més necessari en les nostres societats: afecte, que es pot traduir en solidaritat, consol, comprensió, escolta, acceptació, respecte, admiració, tendresa...

L'autèntica pobresa enriqueix. L'autèntica riquesa és la que desperta la consciència que un és pobre, és a dir, un ésser capaç de donar i rebre, necessari i necessitat, estimador i estimat.

El pobre no solament és aquell que dóna i no acumula, sinó també, i sobretot, aquell que rep. Això implica un treball d'humilitat. Hem de ser conscients del que tenim i el que ens falta per a viure amb el que és necessari. I quan no es disposa d'això, cal aprendre a recórrer a qui ens pot ajudar. Demanar enriqueix a qui rep i a qui dóna, perquè posa en contacte dues realitats complementàries i ajuda a mantenir l'equilibri en les relacions humanes.

Per que un parli, cal un altre que escolti. Per que un tingui de més, cal un altre que tingui de menys. Per que un necessiti afecte, cal un altre que pugui brindar-l'hi. Aquestes xarxes solidàries teixides amb fils de nova pobresa ajuden al fet que menys persones hi caiguin: són sostenidores.

Finalment, cal reconèixer que en la pobresa neix i creix la llibertat. Quan prenem consciència que som lliures, no necessitem posseir les coses, ni encara menys, les persones.

Novembre 2007

EL QUE VA DIR EL SEGRE DE L'EXPOSICIÓ: JOSEP IGLÉSIAS DEL MARQUET (1932-1989).

Pintura. Collage. Poegrafia

48 | GUIA

CULTURA

SEGRE
Diumenge, 30 de desembre de 2007

EXPOSICIONS LA MOSTRA DE PINTURA, 'COLLAGE' I POEGRAFIA ES POT VISITAR AL MORERA FINS AL 17 DE FEBRER

EL MUSEU Morera de Lleida ret homenatge amb una gran exposició antològica a l'artista lleidatà Josep Iglésias del Marquet (1932-1989), destacat exponent de la poesia experimental i precursor de la tècnica del 'collage'. A la mostra, que es pot visitar fins al 17 de febrer, s'hi

poden trobar exemples de les seues incursions al món de la pintura, el 'collage' i la poegrafia i les connexions artístiques que va establir durant els seus viatges per tot el món. L'exposició pretén rescatar de l'oblit un home polifacètic, avançat al seu temps.

Injustament oblidat

El Museu d'Art Jaume Morera reivindica amb una gran exposició antològica la figura del creador lleidatà Josep Iglésias del Marquet, precursor de la tècnica del 'collage' i destacat exponent de la poesia experimental

ANNA SÀEZ

LLEIDA | L'últim dia del 1998 es va fer públic que havia mort Joan Brussa, màxim exponent de l'anomenada poesia visual. La notícia va obligar els mitjans a fer balanç del que havia suposat la seua obra i al mirar cap enrere hi va haver alguna o altra sorpresa. El 23 de gener del 1971 es va inaugurar a la ja mítica Petite Galerie de Jaume Magre i Roser Farran la I Exposició de Poesia Concreta a Catalunya. Brussa no va obrir sol les portes de la poesia experimental. L'artista compartia aquest històric cartell amb dos lleidatans: Guillem Viladot i Josep Iglésias del Marquet. La història ha tractat injustament aquest últim, que va ser molt més que un poeta visual. El Museu d'Art Jaume Morera salda el deute que Lleida havia adquirit amb un artista que mai va oblidar els seus orígens. De fet, els va reivindicar fins i tot en el seu propi nom. Perquè Iglésias del Marquet va néixer el 2 de gener del 1932 com Josep Iglésias Olomi. Era el cabaler de Cal Marquet d'Artesa de Lleida i fa exactament cinquanta anys, el 1957, va decidir incorporar el nom de casa seua a la seua firma artístic

Una vista de l'exposició sobre Iglésias del Marquet que es pot visitar aquests dies al Museu Jaume Morera de Lleida.

CABALER DE CAL MARQUET

Josep Iglésias era el cabaler de Cal Marquet d'Artesa de Lleida, d'on va prendre el nom artístic

ca. Iglésias del Marquet va ser un home polifacètic, avançat al seu temps. Va morir amb només 57 anys, però va deixar una profunda empremta artística, com es pot apreciar a l'exposició *Josep Iglésias del Marquet (1932-1989). Pintura. Collage. Poegrafia*, que es pot visitar al Museu Morera fins al 17 de febrer. El lleidatà va destacar com a poeta visual. Ja s'ha dit que va ser pioner en aquesta matèria. Però la seua producció va més enllà. Molt més enllà. Va conrear la pintura, amb una obra a cavall de la crisi de l'informalisme i l'aparició del pop art molt acord als temps que li va tocar viure.

La seua faceta desconeguda

Però, sobretot, la mostra comissariada per Ramon Salvo mostra una faceta molt més desconeguda: el *collage*. Els seus treballs en aquest camp es van iniciar a la dècada dels seixanta i,

Postal d'Iglésias del Marquet amb un 'collage' del 1965.

com es destaca des del Museu Morera "van omplir un buit molt important en la història d'aquesta tècnica artística al nostre país". No és casual que Iglésias del Marquet fos sempre a l'avantguarda. Va estudiar dret, però va exercir de periodista i va treballar per tot el món, cosa que li va permetre estar sempre en contacte amb els moviments artístics més avançats. Va treballar al Canadà i a

'Collage' del 1967, procedent d'una col·lecció particular.

L'ARTISTA

Nom: Josep Iglésias Olomi.

Lloc de naixement: Artesa de Lleida, 2 de gener del 1932. Era el cabaler de Cal Marquet.

Defunció: A Barcelona el 1989, als 57 anys.

■ L'exposició al Morera rescata de l'oblit l'obra d'aquest artista lleidatà.

Escòria i va conèixer en profunditat els ambients artístics de Nova York i París. Per què llavors la seua figura només és coneguda entre els estudiosos de l'art contemporani? Segurament, una de les principals raons té a veure amb l'escassetat de publicacions de la seua obra experimental. El cabaler de Cal Marquet va estar més pendent de viure. La seua vida i la seua obra s'encreuen fins al punt que

Exposició a la Petite Galerie de Lleida el 1971

El 23 de gener del 1971, Iglésias del Marquet va inaugurar a Lleida, a la mítica Petite Galerie de Jaume Magre i Roser Farran, la primera exposició de poesia concreta de Catalunya juntament amb Joan Brossa i Guillem Viladot.

De la poesia visual al 'collage'

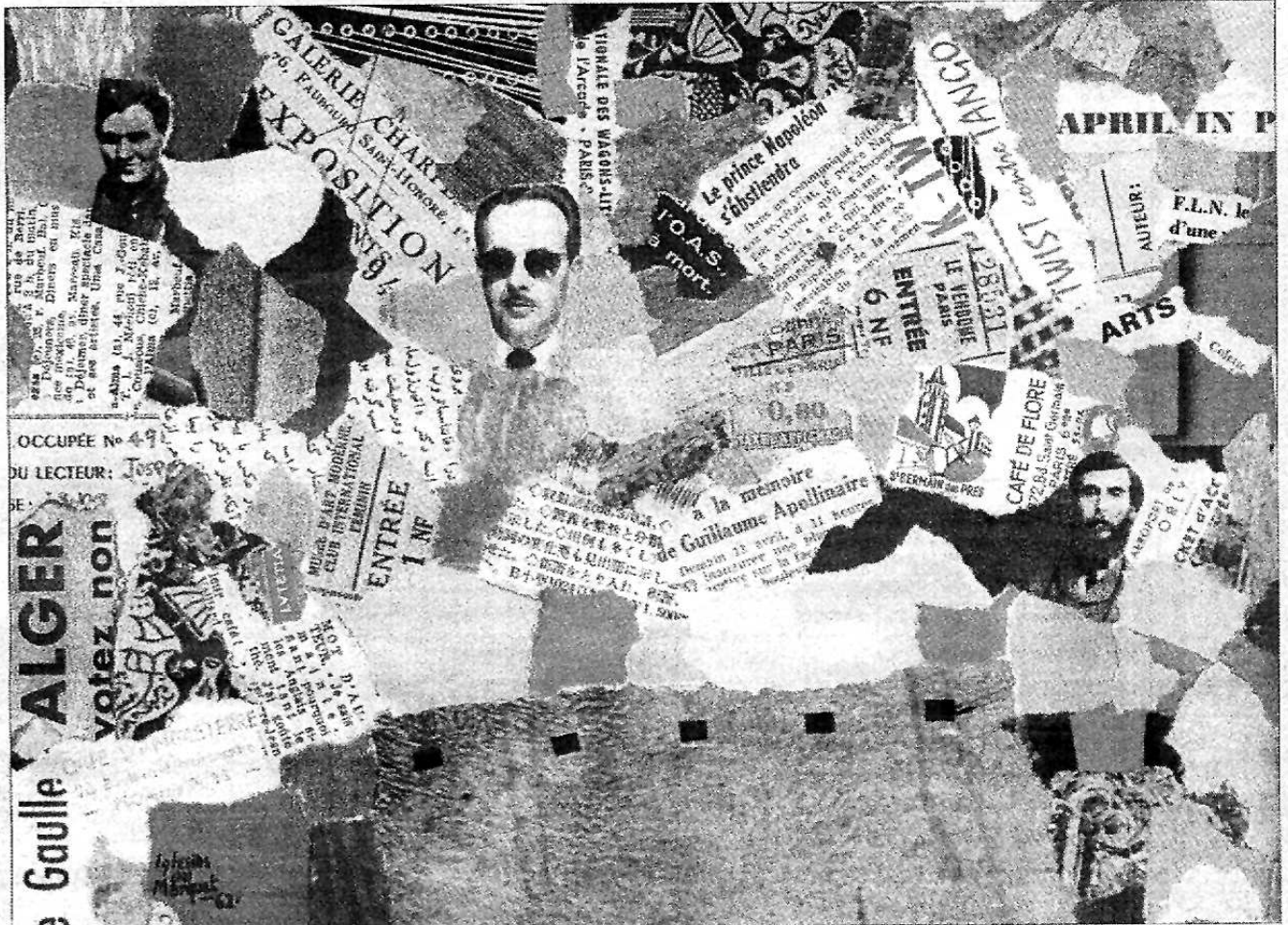
Va destacar com a poeta visual però va conrear la pintura —entre la crisi de l'informalisme i l'aparició del pop art— i sobretot el collage, amb què va omplir un buit molt important a la història d'aquesta tècnica artística a Espanya.

Creator polifacètic

Va ser un creador polifacètic que no va fer distincions entre les activitats que va portar a terme perquè no les entenia com a compartiments estancs sinó com a territoris que s'interactivaven de forma insòlita en aquella època.

LES CLAUS

'Collage' de la col·lecció familiar, que Iglésias del Marquet va realitzar el 1962.

'Collage' de l'artista Heiðatá datat el 1966.

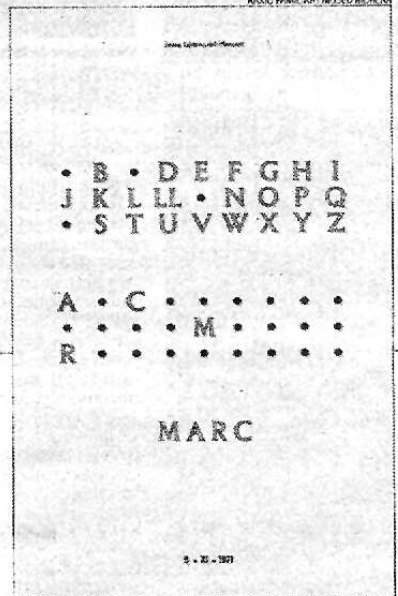
Avançat al seu temps ■ No és casualitat que l'artista lleidatà es mantingués sempre a l'avantguarda. Va estudiar dret, però va exercir de periodista i va treballar per tot el món, cosa que li va permetre estar sempre en contacte amb els moviments artístics més avançats de la seua època. En aquest sentit, va conèixer els ambients artístics de ciutats com París i Nova York.

l'exposició antològica que li dedica el Morera se'n mostra com un diari personal en què les paraules es completen amb imatges. "Va ser un polígraf, en el sentit més genuí de la paraula, un creador polifacètic, multidimensional, que no va fer distincions entre les diverses activitats que va portar a terme, perquè no les entenia com a compartiments estancs, sinó com a territoris que s'interactivaven i ferti-

lizaven d'una manera que llavors resultava insòlita, però que el pas del temps ens ha demostrat encertada, i que han seguit altres artistes que han aconseguit amb les seues propostes ser radicalment contemporanis i internacionals." Paraula de Giral·Miracle. Esperem que aquesta vegada no es prediqui al desert i el lleidatà ocupi el lloc en la història de l'art que sempre ha tingut reservat.

Una impressió obra de l'artista del 1970.

Impressió d'Iglésias del Marquet del 1971.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament	973 167162	V3 Hospital Veterinari	639367888
Assistent social: dimecres alterns	973 167315	Adreça electrònica: lafemosa@artesa-de-	
Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h		lleida.xctl.net	
Farmàcia	973 167204	Metge	973 167291
Biblioteca: dimarts i dijous de 6 a 8 de la tarda		Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els	
La Femosa	973 167809	festius tot el dia ...	973 142029 / 973 142033
Veterinari de la Protectora Local:		Museu..... Hores convingudes (Ajuntament)	
Jaume Armengol	626869616	Taxi	973 167325

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA		ARTESA a LLEIDA		
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
			9 h 40 min	
			12 h 10 min	
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
5h 20 min	Puigverd		4 h 30 min	
6 h 30 min			5h 45 min	Puigverd
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				
dissabte				
11 h		Matí	8 h 10 min	
12 h			9 h 45 min	
13 h 15 min			12 h 10 min	
7 h 30 min		Tarda	4 h 30 min	
NL2 (sud) divendres, dissabtes i viglies				
0 h 10 min		Nocturn	0 h 30 min	Puigverd
2 h 00 min			2 h 20 min	Puigverd
4 h 15 min			4 h 35 min	Puigverd

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

ESCACS

No serveix l'escac 1.Cc6+, ja que després de 1..., Cxe2 les negres han aturat totes les amenaces del blanc i continuen atacant moltes peces de l'adversari. La sol·lució correcta per fer mat en dues jugades es 1.Cxd7+, Cxe2 (Si 1...De7 segueix 2.Dxe7++) 2.Cf6++ (Es fa escac amb dues peces alhora!!)

SUDOKU

9	2	6	4	8	7	5	1	3
4	8	5	3	6	1	7	9	2
7	3	1	2	5	9	4	6	8
3	1	9	7	2	4	6	8	5
8	6	7	1	3	5	9	2	4
5	4	2	8	9	6	1	3	7
2	5	4	9	1	8	3	7	6
1	7	3	6	4	2	8	5	9
6	9	8	5	7	3	2	4	1

Edita l'Agrupació Cultural
La Femosa,
carrer dels Gallart, 7
25150. Artesa de Lleida
Tl. 973167809

Aquesta publicació local
rep el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i
Mitjans de Comunicació

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Ajuntament d'Artesa de Lleida